Voorzitter,

Groot denken, samen doen.

Dat is de boodschap die het college met deze begroting wil uitdragen.

Maar voorzitter, de SP mist daar iets wezenlijks in.
Want groot denken is mooi, investeren in de toekomst is belangrijk en een financieel gezonde gemeente is zeker noodzakelijk.

Maar wat ons betreft ontbreekt er één fundamentele vraag:

Voor wie doen we het?

Voor de inwoners die iedere maand moeite hebben om rond te komen?

Voor de jongeren die geen betaalbare woning kunnen vinden?

Voor de ouderen en mensen met een beperking, die afhankelijk zijn van ondersteuning, of voor de kinderen die met een lege maag in de klas zitten?

Voorzitter, een gemeente kan financieel gezond zijn, terwijl een deel van haar inwoners dat helemaal niet is.
En precies daar wringt voor de SP deze begroting.

Het college presenteert een begroting waarin ruimte is voor grote investeringen. Tegelijkertijd worden inwoners geconfronteerd met stijgende gemeentelijke lasten en worden er bezuinigingen voorgesteld op zorg en ondersteuning.

Natuurlijk begrijpen wij dat een gemeente zorgvuldig met gemeenschapsgeld moet omgaan.
Maar zorgvuldig omgaan met geld betekent niet dat je op iedere voorziening moet besparen. Het betekent vooral dat je de juiste prioriteiten stelt.

En daar heeft de SP grote vragen bij.

Want hoe leggen we aan inwoners uit dat we honderden miljoenen aan investeringen plannen, terwijl het college tegelijkertijd € 105.000 willen besparen op ondersteuning voor mensen die daarvan afhankelijk zijn?

En hoe leggen we jongeren uit dat Meppel volop groeit, maar dat zij nog steeds nauwelijks een betaalbare woning kunnen vinden?

Een begroting is geen boekhoudkundige oefening. Een begroting laat zien waar je als gemeente voorstaat en hoe je naar de samenleving kijkt!
De SP vindt dat de menselijke maat daarin veel nadrukkelijker terug moet komen.

Voorzitter,

In deze begroting wordt € 105.000 aan besparingen voorgesteld op onder andere vervoersindicaties, onafhankelijke cliëntondersteuning en de toepassing van toetsings- en normenkaders.

Maatregelen die de levens van onze inwoners direct raken.
Want wat betekent ‘zo beperkt mogelijke impact’ voor iemand die afhankelijk is van Wmo-vervoer?

En wat voor een inwoner die zonder onafhankelijke ondersteuning niet weet waar hij recht op heeft?

En voor iemand die door strengere toetsing mogelijk minder ondersteuning krijgt?

Het college zegt dat passende ondersteuning het uitgangspunt blijft, maar als passende ondersteuning werkelijk vooropstaat, waarom wordt de besparing dan al ingeboekt voordat duidelijk is wat de gevolgen voor inwoners zijn? Dat is de wereld op z’n kop.

Daar komt nog iets bij.

Op 3 juli 2025 heeft deze raad een motie aangenomen waarin werd opgeroepen bepaalde kleine besparingsopties uit te sluiten. De nu voorgestelde bezuiniging op de Wmo-vervoersindicaties stond op die lijst. Als een duveltje uit een doosje is hij weer terug, ondanks de eerdere uitspraak van deze gemeenteraad.
Voorzitter, dan moeten we ons als raad toch afvragen wat onze eerdere besluiten waard zijn?

De SP vindt dat een aangenomen motie niet zomaar terzijde kan worden geschoven, omdat er opnieuw een financiële afweging wordt gemaakt.
Daarom dienen wij het amendement ‘Goede ondersteuning is leidend’ in.
Wij stellen daarmee voor de bezuiniging van € 105.000 op de genoemde sociale voorzieningen te schrappen.

Voorzitter,

Dezelfde vraag over onze prioriteiten speelt bij een ander onderwerp dat de SP bijzonder aan het hart gaat:

Kinderarmoede.

We spreken in deze raad regelmatig over kansgelijkheid, bestaanszekerheid en preventie, maar wat betekenen die woorden als kinderen zonder voldoende eten naar school gaan?

Uit informatie van onderwijsorganisatie Promes blijkt dat ongeveer 400 leerlingen onvoldoende ontbijten en 80 leerlingen niet dagelijks ontbijten.

Voorzitter, dat zijn geen abstracte cijfers, dat zijn kinderen die volop in de groei zijn en al hun energie nodig hebben om te leren.
Kinderen die door hun situatie thuis niet met dezelfde uitgangspositie en kansen aan hun schooldag beginnen.

Scholen organiseren broodbanken, bieden fruit aan en zorgen er soms zelfs voor dat kinderen eten mee naar huis kunnen nemen. Dat verdient grote waardering.
Maar voorzitter, het is toch eigenlijk onvoorstelbaar dat we in een gemeente met zulke grote financiële ambities moeten constateren dat scholen zelf voedsel moeten regelen omdat kinderen thuis onvoldoende hebben?

Het college adviseert onze motie ‘Zonder honger in de klas’ te ontraden.

De reden?

Scholen zouden geen behoefte aan gemeentelijke ondersteuning hebben aangegeven.

Maar voorzitter, daarmee wordt wat ons betreft de verkeerde conclusie getrokken.
Dat scholen nog geen hulp hebben gevraagd, betekent niet dat kinderen geen hulp nodig hebben! En ja er is een landelijke regeling voor schoolmaaltijden maar de voorwaarden zijn dusdanig dat niet alle scholen hieraan kunnen deelnemen.

Wij vragen u om samen met alle Meppeler scholen in beeld te brengen hoe groot het probleem daadwerkelijk is en wat daar in gezamenlijkheid aan kan worden gedaan.

Om bestaande landelijke regelingen optimaal te benutten.

Om scholen te ondersteunen wanneer zij tegen problemen aanlopen.

En om te onderzoeken waar aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

Dit laatste punt is erg belangrijk, want achter ieder kind dat zonder eten naar school komt, schuilt armoede en vaak nog meer sociale problemen.

Wij vragen u met deze motie niet direct om geld, maar om deze problematiek volledig in kaart te brengen en samen met de scholen tot structurele oplossingen te komen.
Daarom dienen wij onze motie ‘Zonder honger in de klas’ in.

Want voor de SP is één ding duidelijk:

Een kind met honger heeft niets aan mooie woorden over kansgelijkheid, een kind met problemen heeft hulp nodig!!

Voorzitter,

Ook bij de woningbouw zien we de spanning tussen grote ambities en de dagelijkse werkelijkheid van inwoners.

Meppel groeit.

Nieuwveense Landen wordt verder ontwikkeld, Noordpoort krijgt vorm en er liggen plannen voor nieuwe woningen en voorzieningen. En dat is noodzakelijk.

Maar de SP blijft opnieuw dezelfde vraag stellen:
Voor wie bouwen we eigenlijk?

Want wat heeft een jongere aan honderden nieuwe woningen als geen daarvan voor hem betaalbaar is?

Wat heeft een oudere aan nieuwbouw als er geen geschikte gelijkvloerse en betaalbare woning beschikbaar komt?

En waar blijven de woonmogelijkheden voor jongeren die niet volledig zelfstandig kunnen wonen en begeleiding nodig hebben?

In Nieuwveense Landen fase 3 gaat het om 112 sociale huurwoningen op een totaal van 400 woningen. Dat is slechts 28 procent.

Voor de SP is het belangrijk dat de gemeente veel nadrukkelijker stuurt op woningen die aansluiten bij de daadwerkelijke behoefte van onze inwoners: Niet alleen op aantallen, maar op betaalbaarheid, toegankelijkheid en passende woonvormen.

En voorzitter, een leefbare wijk bestaat uit meer dan woningen alleen.
Daar horen ook speelplekken, groen, veilige verkeersroutes en ontmoetingsplekken bij. We moeten geen wijken bouwen waarin mensen alleen kunnen wonen. We moeten wijken bouwen waarin mensen samen kunnen leven.

In de begroting zien we dat er 900.000 euro rijksgeld wordt ingezet voor meer ambtenaren en adviseurs op het gebied van wonen. In de septembercirculaire komt daar nog eens 125.000 euro bovenop voor de uitvoering van de wet versterking regie volkshuisvesting. Meer dan een miljoen euro dat naar medewerkers en rapporten gaat. Maar daarmee is er nog geen betaalbaar huis gebouwd. In de commissievergadering hebben we al gezegd dat wij stenen willen stapelen in plaats van rapporten. De wethouder gaf daarop aan dat het geld nodig is om uitvoering te kunnen geven aan de bouwambities. Maar voorzitter, we vragen het college dan wel om de toezegging dat ze de raad gaat informeren met welke precieze doelen dit specifieke geld wordt ingezet en hoe het gaat bijdragen aan meer betaalbare woningen. Dan kunnen wij als raad namelijk ook achteraf toetsen of dit bedrag daadwerkelijk heeft gezorgd voor die extra woningen waar zoveel behoefte aan is.

Voorzitter,

Deze begroting bevat een omvangrijk investeringsprogramma.
Investeringen in onderwijshuisvesting, infrastructuur, gemeentelijke gebouwen, cultuur en sport.

Deze goede publieke voorzieningen zijn essentieel voor een sterke samenleving.
Maar grote investeringen brengen ook financiële verplichtingen en risico's met zich mee.

En juist daarom moeten we kritisch blijven kijken naar de keuzes die we vandaag maken.
Want wat gebeurt er als bouwkosten stijgen? Als projecten duurder uitvallen?
Of als de verwachte besparingen binnen het programma Kiezen voor de Toekomst niet worden gehaald?

Waar wordt dan opnieuw naar gekeken?

Naar de grote projecten of opnieuw naar zorg, ondersteuning en voorzieningen voor inwoners?
De SP wil voorkomen dat financiële tegenvallers uiteindelijk worden afgewenteld op mensen die het minst kunnen missen.

Voorzitter,

Het college spreekt over Groot denken, samen doen.
Maar samen doen betekent voor de SP ook samen verantwoordelijkheid nemen.

Voor inwoners die afhankelijk zijn van ondersteuning, voor jongeren en voor gezinnen die financieel vastlopen.

Daarom vinden wij het belangrijk dat deze raad niet alleen kijkt naar de financiële uitkomsten van deze begroting.
Wij moeten vooral kijken naar de maatschappelijke gevolgen van onze besluiten.

Want een gemeente is geen bedrijf dat uitsluitend op financiële resultaten kan worden beoordeeld, een gemeente heeft een publieke verantwoordelijkheid.

Juist voor mensen die niet altijd zelf hun belangen kunnen verdedigen, en voor mensen die afhankelijk zijn van de keuzes die wij hier maken!

Tot slot voorzitter,

De SP ziet dat Meppel ambitie heeft.
En ambitie is goed.

Maar ambitie zonder sociale rechtvaardigheid is voor ons onvoldoende.

Daarom komen wij vandaag niet alleen met kritische woorden, maar ook met twee concrete voorstellen.

Met ons amendement ‘Goede ondersteuning is leidend’ willen wij voorkomen dat € 105.000 wordt bespaard op ondersteuning, terwijl de gevolgen voor inwoners onvoldoende duidelijk zijn.

En met onze motie ‘Zonder honger in de klas’ willen wij dat de gemeente samen met scholen verantwoordelijkheid neemt voor kinderen die onvoldoende te eten hebben.

Twee voorstellen die misschien klein lijken naast de miljoenen waarover we vandaag spreken, maar voor de mensen om wie het gaat, kunnen ze een wereld van verschil maken.

Als we financieel de ruimte hebben om grote plannen te maken voor de toekomst van Meppel, waarom zouden we dan niet ook de ruimte nemen om mensen vandaag de zekerheid te geven die zij nodig hebben?

Want voorzitter,
Een gemeente is pas écht financieel gezond als haar inwoners niet de rekening betalen voor de ambities van het bestuur.

Dat is de maatstaf waarmee de SP deze begroting beoordeelt.

Dankuwel!